

Ενόψει της Κυριακής της Απόκρεω Λόγος περί της Δευτέρας Παρουσίας του Κυρίου

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ΄

Ὁμολογούμεν καί λέγομεν εἰς τό ἔβδομον ἄρθρον τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως. «Καί πάλιν ἐρχόμενον μετά δόξης κρῖναι ζῶντας καί νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος». Πρόκειται διὰ τήν Δευτέραν Παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἓνα θέμα ἐξαιρετικῶς σπουδαῖον, πρωταρχικόν καί ἐνδιαφέρον γιά τόν καθένα ἄνθρωπον.

Ἄς ἀναμνήσωμεν εἰς παράκλησιν καί ψυχικήν οἰκοδομήν ὀλίγα περί τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Κυρίου.

Κατ' ἀρχήν, ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου, ὀνομάζεται εἰς τήν Ἁγίαν Γραφήν «ἡμέρα» (Α' Κορ. 3,13) καί μάλιστα «ἡμέρα ἐκείνη» (Ματθ. 7,22 - Λουκ. 6,23 - Ἰω. 14,20) «ἐσχάτη ἡμέρα» (Ἰω. 6,39), «ἡμέρα Κυρίου» (Α' Κορ.5,5) «ἡμέρα Χριστοῦ Ἰησοῦ» (Φιλιπ. 1,6), «παρουσία» (Ματθ. 24,3) «ἐπιφάνεια τῆς δόξης» (Τετ. 2,13) «ἀποκάλυψις τῆς δόξης Αὐτοῦ» (Α' Πετρ. 4,13). Ἡ ὕμνογραφία τήν ὀνομάζει

«ήμέρα φρικτή», «ήμέρα φοβερά», «ήμέρα τῆς κρίσεως».

Ένα δεύτερον στοιχείον τῆς ἐσχάτης αὐτῆς ἡμέρας εἶναι τό ἄγνωστον τοῦ χρόνου τῆς ἐλεύσεως καί συγχρόνως τό αἰφνίδιον αὐτῆς. «Περί τῆς ἡμέρας ἐκείνης καί ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδέ οἱ Ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, οὐδέ ὁ Υἱός, εἰ μὴ ὁ Πατήρ μόνος» (Ματθ. 24,36). Ὁ Ἀπ. Παῦλος γράφει ὅτι ἡ «ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτί οὕτως ἔρχεται» (Α' Θεσσ. 5,2). Ἄγνωστος παραμένει ἡ ἡμέρα αὐτή, ὅπως ἄγνωστο εἶναι καί ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου μας. Ἀλλά ἀξίζει νά προσέξουμε καί ἕνα σημεῖο. Λέγει τό Ἰ. Εὐαγγέλιον «ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱός τοῦ ἀνθρώπου» (Ματθ. 25,31). Δέν λέγει «ἐάν ἔλθῃ», «ἴσως ἔλθῃ», ἀλλά «ὅταν ἔλθῃ» πού σημαίνει τό σίγουρο, ὅτι θά ἔλθῃ.

Τρίτον στοιχείον εἶναι μερικά σημεῖα τά ὁποῖα θά προηγηθοῦν τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Κυρίου, ὡς εἶναι τό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου εἰς πάντα τά ἔθνη, ἡ ἐμφάνις ψευδοπροφητῶν, ἡ ἠθική ἐξαχρείωσις, ἡ γενική ἀκαταστασία εἰς τόν κόσμον μας. Ἡ Ἁγία Γραφή τά ἐπισημαίνει εἰς το 24ον κεφάλαιον τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου.

Ἄλλο στοιχεῖο τῆς ἡμέρας ἐκείνης εἶναι ἡ κοινή ἀνάστασις τῶν τεθνεώτων καί ἡ ἄρπαγή τῶν ζώντων «ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου» (Α' Θεσσ. 4,17). Ὅλοι, οἱ ζῶντες ἀλλά καί οἱ νεκροί θά εὐρεθοῦμεν ἔμπροσθεν τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Κυρίου, ἔμπροσθεν τοῦ ἀδεκάστου Κριτοῦ τῆς οἰκουμένης εἰς τό φοβερόν «λογοθέσιον» καί κριτήριον. Εἰς τό «Εὐαγγέλιον τῆς κρίσεως», ὅπως ὀνομάζεται, ἀναγιγνώσκουμε ὅτι «συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τά ἔθνη» (Ματθ. 25,32), ὀλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης, «πᾶσα ἡ τῶν ἀνθρώπων φύσις» θά κριθῇ καί δέν θά εἶναι δυνατόν νά διαφύγῃ κανεὶς.

Ὁ ὕμνογράφος τῆς Ἐκκλησίας γράφει: «Τότε ἡ σάλπιγξ ἠχήσει μέγα καί τά θεμέλια τῆς γῆς σεισθήσονται καί οἱ νεκροί ἐκ τῶν μνημάτων ἐξαναστήσονται καί ἡλικία μία πάντες γενήσονται καί ἔτασθήσονται (= θά ἐξετασθοῦν) οἱ πάντες».

Κορυφαῖο γεγονός τῆς ἡμέρας ἐκείνης βέβαια θά εἶναι ἡ ἔνδοξη παρουσία τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστός θά ἔλθῃ αὐτή τήν φοράν «ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ» (Ματθ. 25,31) καί θά τόν συνοδεύουν χιλιάδες ἀρχαγγέλων καί μύρια μυριάδες ἀγγέλων, ἀφοῦ «πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι» θά εἶναι «μετ' αὐτοῦ». Τήν πρώτη φοράν ἦλθε εἰς τόν κόσμον ταπεινός, ἄσημος, πτωχός καί ἀδύναμος εἰς τό σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ. Τότε, εἰς τήν Δευτέραν Του ἔλευσιν θά ἔλθῃ ἀπό τούς οὐρανοῦς, δοξασμένος μέ τήν ἰδικήν Του δόξαν. Ἐρχόμενος ὁ Χριστός θά καθίσῃ «ἐπί θρόνου δόξης Αὐτοῦ» (Ματθ. 19,28), ὡς Δίκαιος Κριτής. Ἡ δόξα Αὐτοῦ θά εἶναι θεοπρεπεστάτη. Κατά τήν πρώτην Του παρουσία εἰς τόν κόσμον ὁ Χριστός ἦλθεν ὡς Διδάσκαλος καί Σωτήρ. Κατά τήν Δευτέραν θά ἔλθῃ ὡς Κριτής. Τότε, «ἵνα σώσῃ τόν κόσμον».

Τώρα, «ἵνα κρίνη τόν κόσμον» καί «ἀποδώσει ἐκάστῳ κατά τά ἔργα αὐτοῦ».

Εὐθύς ἀμέσως μέ τήν ἔνδοξον Δευτέραν Παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ θά γίνει ἡ μεγάλη κρίσις, ὁ διαχωρισμός δικαίων καί ἀσεβῶν, ὡσπερ ὁ ποιμήν ἀφορίζει, δηλ. διαχωρίζει, τά πρόβατα ἀπό τῶν ἐρίφων. Τότε ὁ Κύριος θά στήσει τά μέν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τά δέ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων (Ματθ. 25,33). Μέ τά πρόβατα παρομοιάζει τούς δικαίους διά τό πρᾶον καί εὐτακτον, μέ τά ἐρίφια τούς ἁμαρτωλούς διά τό ἄγριον καί ἄτακτον. Οἱ εὐσεβεῖς θά κληρονομήσουν τήν αἰώνια ζωή, οἱ δέ ἀσεβεῖς θά πορευθοῦν «εἰς κόλασιν αἰώνιον». Εἰς αὐτό τό κριτήριον, τό θεῖον Δικαστήριον, ὡς λέγει ὁ ἱερός ὑμνογράφος, «βίβλοι ἀνοίγονται καί πράξεις ἐλέγχονται καί τά κρυπτά τοῦ σκότους δημοσιεύονται». Καί θά εἶναι ὄντως φοβερά διά τούς ἐνόχους ἡ κρίσις αὐτή, ἐνῶ θά εἶναι χαρμόσυνος διά τούς δικαίους.

Μέτρον κρίσεως θά εἶναι ἡ ἀγάπη, διότι ἡ ἀγάπη εἶναι ὁ νόμος καί οἱ προφῆται καί τό Εὐαγγέλιον. Ἡ Ἀγάπη εἶναι ὁ Θεός. Καί ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, ἡ ἄκρα δικαιοσύνη, εἶναι ἡ ἀγάπη. Μ' αὐτήν τήν ἄκραν δικαιοσύνην ἐν ἀγάπῃ, τήν ὁποίαν μόνον Αὐτός γνωρίζει, θά κρίνη ὁ Κύριος τούς ἀνθρώπους. Διά τοῦτο καί θά αἰτιολογήσῃ τήν ἀπόφασίν Του, θά εἴπῃ εἰς τούς ἐκ δεξιῶν Του: Σᾶς θεωρῶ ἀξιούς νά κληρονομήσετε τήν Βασιλείαν τοῦ Πατρός μου, διότι «ἐπέινασα καί ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψασα καί ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην καί συνηγάγετέ με, γυμνός καί περιεβάλετέ με, ἠσθένησα καί ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην καί ἤλθετε πρός με». Δηλαδή, ἐφαρμόσατε τήν ὑψίστην ἐντολήν τῆς ἀγάπης εἰς τήν πρᾶξιν καί εἰς τό πρόσωπον τῶν «ἐλαχίστων ἀδελφῶν μου» εἶδατε τό πρόσωπον τό ἰδικόν μου. Ἔσεῖς ὅμως, οἱ ὁποῖοι εἴσθε εἰς τά ἀριστερά μου, ἐσεῖς δέν πράξατε τίποτα, δέν ἀγαπήσατε τόν πάσχοντα συνάνθρωπόν σας καί δέν δείξατε ἀγάπην. Διά αὐτούς τούς λόγους φύγετε ἀπό τήν βασιλείαν μου καί πορεύεσθε εἰς τήν αἰώνια κόλασιν, ἡ ὁποία σᾶς περιμένει. Καμμίαν σχέσιν δέν εἶχατε μέ ἐμέ εἰς τήν ἐπίγειον ζωήν σας. Καμμίαν θέσιν δέν ἔχετε τώρα εἰς τήν οὐράνιον βασιλείαν μου.

Στό τέλος τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς γράφεται ἡ φοβερή φράσις, θά ἔλεγα ἡ ἐκτέλεσις τῆς θείας ἀποφάσεως «Καί ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δέ δίκαιοι εἰς ζωήν αἰώνιον». Δηλαδή, οἱ ἀσεβεῖς, οἱ ἁμαρτωλοί, οἱ μηδέποτε μετανοήσαντες θά ἀπέλθουν εἰς τήν αἰώνια κόλαση μαζί μέ τόν διάβολον, οἱ δέ δίκαιοι καί εὐσεβεῖς εἰς τήν αἰώνια ζωή μαζί μέ τόν Θεόν. Πορεύεσθε μακράν ἀπ' ἐμοῦ, θά εἴπῃ ὁ Δικαιοκρίτης, πορεύεσθε εἰς τό αἰώνιον πῦρ, τό ὁποῖον εἶναι ἠτοιμασμένον ἀπ' ἀρχῆς διά τόν διάβολον. Παρατηροῦμεν ἐδῶ, ὅτι ἐνῶ περὶ τῆς Βασιλείας τῶν δικαίων προσέθηκε τήν φράσιν «τήν ἠτοιμασμένην ἀπό καταβολῆς κόσμου», προκειμένου περὶ τοῦ αἰωνίου πυρός τῶν ἁμαρτωλῶν οὐδέν τοιοῦτον προσέθηκεν, ἀλλ' ἀπλῶς εἶπε: «τό ἠτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καί τοῖς ἀγγέλοις

αὐτοῦ». Διότι ἡ μὲν αἰώνιος βασιλεία ὑπῆρχεν ἐν τῇ βουλῇ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἀλλὰ τὸ αἰώνιον πῦρ δὲν ὑπῆρχε ἀπ' ἀρχῆς ἐν τῇ βουλῇ αὐτοῦ. Συνέστη μετὰ ταῦτα τὸ αἰώνιον πῦρ.

Ἡ αἰώνιος ζωὴ τῶν δικαίων συνίσταται εἰς τὴν ἔνωσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἡ θέα τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν δικαίων. Ἡ διηνεκὴς μακαριότης. Μάλιστα θὰ κοινωνοῦν πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς ἀγγέλους. Ἡ δὲ αἰώνιος κόλασις συνίσταται ἐν τῇ ἀπομακρύνσει ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τῇ διηνεκεῖ κακοδαιμονία. Εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν οἱ ἁμαρτωλοὶ θὰ στεροῦνται τοῦ θείου φωτός καὶ θὰ διάγουσιν ἐν βαθυτάτῳ σκότει.

Αὕτη εἶναι ἡ μέλλουσα καὶ μεγάλη κρίσις, ἡ ὁποία θὰ λάβῃ χώραν κατὰ τὴν Δευτέραν τοῦ Κυρίου παρουσίαν.

Ἀλλὰ δι' ὅλας αὐτάς τὰς ἀληθείας ἡ φιλόστοργος Ἐκκλησία μεριμνᾷ νὰ μὴν εὐρίσκωνται εἰς τὴν λήθην. Πολλοὶ ἄνθρωποι ὄντως λησμονοῦν τὴν μέλλουσαν κρίσιν, τὴν Δευτέραν Παρουσίαν τοῦ Κυρίου. Μερικοὶ ἴσως καὶ ἀδιαφοροῦν. Ἀποτελεῖ ὅμως ἡ Δευτέρα ἔνδοξος ἔλευσις Του μίαν πραγματικότητα. Τὸ εἶπεν ὁ Κύριος, ὁ Ὅποιος εἶναι ἡ Ἀλήθεια, ἡ Παναλήθεια. Μᾶς τὸ διαβεβαίωσε τὸ ἀψευδὲς στόμα τοῦ Κυρίου, ὅτι εἶναι ἀναπόφευκτος ἡ τελικὴ κρίσις, ὅτι θὰ γίνῃ κατὰ τὴν Δευτέραν Παρουσίαν Του. «Ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ, ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ... Μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολάς αὐτοῦ» (Ἀποκ. 22,12,14). Ἡ Κυριακὴ τῶν Ἀπόκρεω ἔχει καθιερωθεῖ νὰ εἶναι ἡ Κυριακὴ κατὰ τὴν ὁποίαν «μνεῖαν ποιούμεθα τῆς Δευτέρας καὶ ἀδεκάστου Παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ὁ δὲ ἱερός ὑμνογράφος μᾶς προτρέπει νὰ «λάβωμεν αἴσθησιν ἐκείνης τῆς ἡμέρας» καὶ ἀκόμη μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι «ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν, οὐδέ συνετηρήσαμεν, οὐδέ ἐποιήσαμεν», γι' αὐτὸ καὶ μᾶς καλεῖ, «προφθάσωμεν, κλαύσωμεν καὶ καταλλαγῶμεν Θεῷ πρό τέλους». Ἐξάλλου καὶ ἡ Ἀκολουθία τοῦ Μεσονυκτικοῦ ἀναφέρεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ θέμα τῆς μελλούσης κρίσεως.

Συνεπῶς, «μὴ καθεύδωμεν, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν», ὡς ὁ Ἄπ. Παῦλος μᾶς συμβουλεύει, «ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας» (Α' Θεσσ. 5,6,8). Εὐχὴ καὶ προσευχὴ μας νὰ εἶναι «ἡ καλὴ ἀπολογία ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ».